

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
mesc după tarifLibrăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M Â N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—

Pe 1/2 an „ 80.—

Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:

Pe un an Lei 320.—

Pe 1/2 an „ 160.—

Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America

Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Cu prilejul alegerii dela Dej

Ziarele de aseară, ne-au adus vești îngrijorătoare, în ce privește alegerea care a avut loc la Dej.

Lupta între cele două partide cari au apărut în arena politică, la Dej, a fost dintre cele mai încordate.

Oficiosul guvernului dela Cluj „Infrățirea“, aduce grave invinuiți pârbaților politici ai partidului național, cari au luat parte la alegere ca susținători ai candidatului lor. Sigur că și în „Patria“ vor urma aceleași invinuiți grave la adresa guvernului. Iar vor fi aduse pe tapet falsificările, furtul de urne și toate procedeele, pe cari s-a întonat în viața publică concepția despre politică, postbelică.

Intr'o lapidară informație apărută în ziarul „Ujság“ de azi dimineață este declarat ales ca deputat în circumscripția Dej, dl Victor Mihali, candidatul partidului liberal.

Aceasta reușită, însă, nu va surprinde pe nimeni date fiind precedentele.

Dacă și la alegerea dela Dej, s'a uzat de aceleași mijloace de violentare a voinței poporului, ca la alegerile trecute, reușita dlui Mihail a fost asigurată.

Circumscripția electorală a Dejului a dorit însă cu totul altceva.

În momentul când au pășit la alegere, alegătorii din Dej, au pornit cu gândul, de a-și exprima votul cinstit așa cum le dictau cor convingerile.

Nu știm precis, până în momentul când punem gazeta sub lipar, dacă la Dej a decurs o alegere liberă sau nu.

Ceeace știm, însă, cu precizie, este faptul pregătirii acestei alegeri, care a promis o luptă îndârjită. De aceea a priori afirmăm, că la Dej s'a dat una dintre cele mai formidabile bătălii electorale.

Când se vor ști exact faptele petrecute în circumscripția electorală a Dejului, un desgust mai mult sau mai puțin pronunțat va cuprinde marea opinie publică. Căci, probabil că și la Dej s'au reinviat deoparte demagogia, de cealaltă parte arbitrarul. Și aceste două ipostasuri nu fac altceva decât să deguste pe oameni și să le strecoare îngrijorare în suflete.

Ardealul a mai cunoscut lupte electorale îndârjite. Pe timpul stăpânirii maghiare, însă, lupte se făceau între două principii naționale. pe atunci se ciocneau două concepții opuse despre conceptul libertate. Și lupta se purta pentru apărarea noastră și pentru afirmarea noastră națională.

Astăzi alegerile ar trebui să decurgă în cea mai complectă ordine și cea mai desăvârșită înțelegere.

În alcătuirea noastră de stat liber de dinainte de războiu, în vechiul regat, luptele electorale se purtau într'o atmosferă de urbanitate, de seninătate și de mai multă libertate.

După războiu însă oamenii politici au luat apucături rele, cari sugrumă libertatea exprimării votului.

Și aceasta este o reală pierdere pentru democrație.

M. D.

O opoziție unită

În timpul cuvântărei la Mesaj a dlui Halipa, d. Al. Vaida a făcut un apel convingător către opoziție, de a lucra pe viitor *viribus unitis*.

Imediat gazetele guvernamentale s'au grăbit, să accentueze că unirea opoziției, nu ar avea altă semnificație decât începutul unei opere de destrucție.

Nu înțelegem care ar fi destrucția adusă de o opoziție unită.

Înțelegem însă foarte clar, că dacă opoziția s'ar uni într'un mare bloc, aceasta ar însemna încetarea regimului liberal. Și nu sunt puțini acei ce doresc încetarea acestui regim.

Căci, sub guvernarea liberală situația economică departe de a se îmbunătăți, s'a înrăutățit și mai mult.

Trăim vremuri destul de grele sub raportul economiei naționale a țării. Țara este înglotată în sărăcie, din care stare nu o poate scoate decât un guvern de colaborare.

De aceea credem că un guvern ieșit din rândurile opoziției unite ar fi un guvern care ar ști *mai bine*, să facă față greutăților guvernământului de azi.

ȘCOALA DE NOTARI DIN ARAD

Cei admiși la școala de notari, trebuie, să se prezinte în localul subprefecturii din Arad, în zilele de 1—5 Decembrie. La acea dată vor fi obligați, să achite și taxa de înscriere pe semestrul I. în sumă de lei 500.

Cursurile școlii de notari încep în ziua de 8 Decembrie a. c. Cu ocazia deschiderii cursurilor se va face o slujbă religioasă la biserica ortodoxă din Arad.

Examenul de admitere va consta din probe la limba română și geografie.

Cei ce nu se vor prezenta în termen la examenul de admitere, se vor considera retrași.

Manifeste comuniste la Oradea-Mare

Pe zidurile seminarului greco-catolic și a liceului Gojdu, s'au lipit zilele trecute, niște manifeste incendiare din partea grupărei comuniste.

Aceste manifeste solicitau tineretul studios din Oradea-Mare, să adere la mișcarea comunistă și se încheiau cu cuvintele „trăiască guvernul muncitoresc țărănesc“.

Poliția din localitate, prinzând de veste, a luat la timp măsurile de îndepărtarea manifestelor și a început cercetările pentru descoperirea autorilor.

Însă, atare mișcare subversivă este departe de a prinde în rândurile elementului studios din Oradea-Mare, deoarece este bine știut că și tinerimea cărturărească din Oradea-Mare este aderentă *ideii naționale* iar nu a curentelor ce pe căi piezișe caută să se furișeze în sufletele tinerilor vlăstare.

Șomajul în Ardeal

De curând șomajul a început a se ivi pe plaiurile Ardealului.

Astfel în *Maramureș* stau fără lucru 8000 de muncitori și 2000 de țărani cari până acum erau întrebuințați în agricultură.

La Cluj statistica inspectoratului muncii arată că se găsec fără lucru 450 metalurgiști. Concendierile au avut loc și din alte ramuri ale industriei.

La Brașov au fost concediați mulți lucrători tâmplari.

Mulți lucrători nu și-au primit lefurile. Astfel la întreprinderea forestieră *Zobola* sunt 600 lucrători neplătiți de o lună. Iar în *Secuime și pe Valea Mureșului* 1700 lucrători cari muncesc la tăiatul lemnelor în păduri nu sunt plătiți de cinci săptămâni.

Situația creiată tuturor acestor muncitori este dintre cele mai grele dată fiind situația scumpetei actuale.

Noul buget

Pentru anul viitor, s'a alcătuit și noul buget al țării. Noul buget însă este în așa fel conceput, că probabil, nu va aduce o eftenire a traiului și nici o ameliorare simțită a situației financiare din țară.

Criza de numerar va merge crescând iar impozitele se vor mări, ambele constituind circumstanțe ce vor aduce o scumpire a traiului.

Noul buget aduce o ușoară modificare, în ce privește impozitul pe cifra de afaceri, privitor la comerț.

În ramura industriei, se vor spori tarifele de transport și impozitele indirecte, însă, probabil că se vor reduce taxele de export.

Perspectivile oferite de noul buget nu sunt dintre cele mai fericite.

RUGINOASA.

*Nebănuind, se face dimineață...
Plugarii nu urnesc, că-i sârbătoare.
Și'n jur de sat ce miros de verdeață.
Ce parfumat adie teiu'n floare!*

*Prin pomi biserița se ridică,
Ocrotirea unui trist mormânt.
Din turla ei scânteii de aur pică,
Iar mortul doarme somnul lui de sfânt.*

*Bang! bang!
Bang! bang!
Clopotul,
Ropotul,
Văilor,*

*Cu glas trăgănat mormintelor vorbește.
Infiorate și păsările — au amuțit,
Căci pân'la cer s'a înălțat strigărea,
Din dangăte de clopote pornită:
Atât de drept, dar cine l-a iubit!...*

Marin Dragnea.

Pentru studenții din București

Studenței universitari din București, în curând i se va construi într'o aripă a Universității o „Casă a studenților“.

Prin lista de subscripție lansată de ziarul „Universul“ s'au strâns 4 milioane de lei în acest scop. Căci, într'o conferință care a avut loc între directorul Universului și dnii miniștri Angelescu și Lapedatu s'a fixat locul de edificare și s'a redactat și un proiect de lege, care va fi prezentat parlamentului pentru cedarea terenului.

„Casa studenților“ va fi o casă modernă care va încorpora în ea: cantină, sală de sport, sală de lectură, cafenea și bufet etc...

După cât vedem ideea „Universului“ a dat roade. Și ceeace trebuie să ne bucure este în speșal faptul, că marele public a contribuit și va mai contribui pentru ameliorarea stărei studenților universitari.

Într'un articol publicat în Universul de Marți 2 Decembrie a. c. d. Stelian Popescu arată toate îmbunătățirile ce se vor face în traiul studenței și îndeamnă studenței universitare ca să rămăe în cadrele cărții, departe de orice luptă de ordin politic. Căci mai presus de orice, studentul trebuie, să rămăe un factor cultural, iar nu în lupta în care armele nu se aleg a vieții noastre politice.

— Regele Alexandru al Jugoslaviei a distins pe d-na Cantacuzino cu ordinul Sf. Sava în gradul de comandor. D-na Cantacuzino este președinta Micei Antante feminine.

A murit Puccini!

Marele compozitor italian, Giacomo Puccini, a încetat din viață. Pentru marile sale merite muzicale guvernul italian a hotărât, să-i facă funerarii naționale.

Născut la 1858 dintr-o familie de muzicanți, a studiat la conservatorul din Milano. La 1884 s'a jucat pe scena Scalei prima sa operă de creație „La Villi”. Nici această operă nici „Edgar” a doua, jucată la 1889 nu l-au afirmat pe Puccini, ca un compozitor de înaltă concepție muzicală. Numai „Bohema” l-a consacrat când s'a jucat la 1900 pe scena Operei din Paris.

Au urmat apoi „Tosca” jucată pentru prima dată la Roma în 1900 și „Butterfly” cântată întâi la Milano în anul 1904.

Un abil mânuitor al melodiei, a cunoscut în mod intuitiv foarte bine, latura sentimentului uman.

Wagnerienii sunt adversarii lui ireductibili, și chiar îl acuză de oarecare „dulcegărie” în opera sa de creație.

Ori câte scăderi ar avea opera lui Puccini, față de creația lui Wagner, totuși, el rămâne ca una dintre celebritățile creatoare ale geniului muzical mondial.

Către Domnii

Judecători, Advocați și studenți în drept

La Librăria A. ANCA Cluj se află de vânzare următoarele cărți juridice:

- Compendiu de drept Civil de Dr. Anca 135.—
- Compendiu de Carte fundamentală de Dr. Anca 60.—
- Procedura de concordat forțat de Dr. Anca 80.—
- Legea falimentului de Dr. Anca 80.—
- Legea de execuție de Dr. Bartha 75.—
- Vademecum rom. mag. de Dr. Köves 60.—
- Criza Valutară de Dr. Șerban 35.—
- Journal de termene Advocatiale 100.—

IN LUCRARE :

- Codul de Comerț cu adnotări și jurisprudență.
- Dicționar juridic
- Procedura Civilă de Dr. Moisil avocat în Cluj.

Raiul femeilor

de: Pavel Roman farmacist.
(Continuare.)

Căsătoria și Divorțul.

Tot ce femeia aduce ca zestre, rămâne proprietatea ei, ca și tot cea ce câștigă pe urmă prin muncă. Cea ce soții câștigă prin muncă împreună, e proprietatea lor comună; dar în cele mai multe cazuri, fiecare dintre ei are o altă ocupație, alt câștig și deci altă avere, într-o cât prisosește după cheltuiala gospodăriei, la care contribuiesc în parte. Femeia Birmană e îndeobicei o soție ideală, care să pricepe de minune să facă bărbatului viața casnică plăcută, să-l reție la cămin. Dacă nu e reținută de propriile ei ocupații, îl însoțește în călătoriile lui, la nevoie știe să-i reprezinte interesele cu energie și cu pricepere. Peste tot se interesează și afacerile lui, cu toate ocupațiile ei deosebite.

Dar nu numai Indigenii prețuiesc calitățile femeii birmane; ci și străini

europeni, chinezii, mohamedanii cari călătoresc prin Birmania, nu arare ori să căsătorească acolo și nu se mai întorc nici odată în patria lor de origină, chiar și Hindușii cari sunt recunoscuți de cei mai nostalgici (doritori de patrie), dacă să căsătorească acolo, nu se mai întorc acasă. Sunt multe povestiri despre strânsa unire ce să stabilește între soți în Birmania, precum și despre calitățile deosebite ale femeilor de acolo.

Vom reproduce una aici :

Maung Gyl, care a ocupat o înaltă funcțiune în serviciul regelui Birmaniei, mai târziu în al Englezilor, și-a luat de soție o actriță, pe căl de frumoasă, pe atât de respectată, că moravurile în Birmania sunt așa, că actrițele nici nu sunt, nici nu merită să fie desprețuite ca viață intimă. Soții nu aveau copii, dar trăiau fericiți. Când după detronarea regelui Thibau, a izbucnit războiul, Maung Gyl un credincios patriot, se puse în fruntea a lor 3 mii oameni, ca să țină piept inamicului. Iar nevasta lui? Il însoțea pretutindeni și lua parte la toate luptele, nu ca soldat ci ca observatoare, voind să fie de față numai de cât în cazul când s'ar fi întâmplat bărbatului ei ceva. Intrebându-o cineva că ce se expune atâtor neplăceri și neajunsuri în loc să stea acasă, cum i-ar fi fost dreptul, ea răspunse: „Ori și ce pot să îndur mai ușor, decât să stau acasă fără Gyl”.

(Urmează).

Informațiuni

— D. Ministru al Finanțelor a depus în parlament bugetul general al statului pe anul 1925. Discuția bugetului va începe după ce se va termina discuția la mesaj.

— Poetul Ștefan Petică a fost comemorat în ziua de 30 Noemvrie de Ateneul Cultural din Tecuciu, cu ocazia împlinirii a 20 ani dela moartea poetului.

— Fruntașul partidului național d. Mihai Popoviciu a provocat la duel pe d. I. Manolescu-Strunga, simțindu-se insultat de acesta.

— La Aiud Societățile „Ocrotirea Orfanilor de război” și „Principele Mircea” vor organiza a doua zi de Crăciun un festival teatral cu scopuri filantropice, pentru mărirea fondurilor societăților amintite. Se va juca „Doctorul fără voce” de Molière și se vor cânta diferite cântări.

— Sâmbătă 6 Decemvrie a. c. la orele 10 dimineața va avea loc în sala festivă a Primăriei, distribuirea diplomelor participanților la concursul de galantare dela 6—14 Septemvrie a. c. care a fost organizat de Camera de Comerț și Industrie și Sfatul Negustoresc din Cluj, sub patronajul dlui primar dr. Utalea.

— Gnii N. Bănescu și N. Drăgan ambii profesori la Universitatea din Cluj au fost numiți membri în Comisiunea de judecată a corpului didactic.

— Dl Dr. C. Rădulescu, decanul facultății de drept din Cernăuți a fost revocat dela decanat pe ziua de 29 Noemvrie.

— Societatea „Ocrotirea Orfanilor din război” vinde la licitație, publică 3000 cutii goale de conserve din tablă și tocuri vechi de uși în ziua de 12 Decemvrie 1924, orele 11 a. m. la Orfelinatul „Principele Carol”. Informații mai precise se pot lua la biroul regional din str. Cogălniceanu Nr. 8, orele a. m.

— Guvernul Pasici a dizolvat parlamentul. Alegerile noi vor avea loc la 8 Februarie în Jugoslavia.

— Școala normală din Făgăraș se va inaugura în 14 Decemvrie a. c.

— „Crucea roșie” aduce văi mulțumiri tuturor prietenilor, sprijinitorilor, cari i-au dat concursul la reușita matineului din Reduță Duminecă 16 Noemvrie prin suprasolvire sau că au trimis diferite mâncări pentru bufet, obiecte de tombolă. Mulțumește ziarelor locale cari au dat ajutor prin publicațiile lor și marelui public care prin prezența sa a asigurat și reușita morală. Și dlui profesor universitar V. Bogrea pentru valoroasa conferință ținută la 27 Noemvrie în Universitate. Comitetul.

— Duminecă 7 Decemvrie va avea loc în comuna Mădăras o șezătoare culturală cu concursul protopopului Buzilă.

— Protopopul dr. Iosif Bluga va fi instalat ca protopop al Brașovului pe ziua de 6 Decemvrie.

— Jubileu. În Iași în ziua de 23 Noemvrie 1924, Seminarul pedagogic de pe lângă Universitatea din Iași și-a sărbătorit jubileul de 25 ani de activitate rodnică în domeniul cultural românesc. Intemeietorul și directorul acestei instituții este d. profesor universitar de pedagogie Ioan Găvănescul care a înțeles menirea unei asemenea școli de pregătire a profesorilor secundari. Domniei-sale și tuturor domnilor profesori ai acestei școli, le urăm mulți ani.

— A. S. C. din Iași a intervenit pe cale legală la d. Rector, pentru a aproba serbarea studentească din 10 Decemvrie. Domnia-sa a asigurat delegația studenților că va face tot posibilul pentru ca această dorință să fie satisfăcută, totuși, Senatul Universitar a respins cererea studenților.

— În fiecare Mercuri între orele 8—9 A. S. C. ține întrunirile sale în localul din Bulevardul Elisabeta.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj și se află de vânzare următoarele

Piese teatrale și Poezii cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

Teatre :

- * „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 20.—
- * „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Țințariu — 15.—
- * „Gara Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu — 20.—
- * „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 15.—
- * „Pentru patrie” (poporală 4 acte de Nic. Țințariu — 15.—
- * „Petitorii” comedie într'un act de Nic. Țințariu — 15.—
- * „Puiu Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu — 20.—
- * „Nevasta mea fie țigeri ca ea” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 15.—
- * „Infumuratele” comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavara — 20.—
- * „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — 20.—
- * „Oglinda fermecată” (lirică 4 acte) I. Jasinsky — 15.—
- * „Doine și Chiuituri” adunate din gura poporului de „Siminic” — 15.—

Cărți școlare :

- * A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — 20.—
- * Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — 30.—
- * Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15.—
- * Geografia jud. Coșoca în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15.—
- * „Juliu Caesar de bello Gallico” manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — 35.—
- * „Lecții de limba română” de prof. Murășan — 25.—

— A. S. C. a organizat un ciclu de conferințe cari au loc în fiecare Duminecă între orele 8—9.

— „Conservatorul de Muzică și Artă dramatică din Cluj, caută pentru închiriere edificiu sau apartament corespunzător unui cămin al elevilor. Ofertele se primesc la Direcțiunea Conservatorului în Str. I. C. Brătianu Nr. 14.”

— Pentruce nu avem sare. Până la Crăciun aproape fiecare gospodar își taie porcul, că vezi, nu se poate aștepta Crăciunul fără o leacă de unsoare, de cărnaț, cârtaboș ori alte bunătăți. L-ai tăia însă, dar n'ai cu ce săra, pentrucă am ajuns până acolo, în această țară a tuturor bunătăților, de nici mămăliguța nu mai avem cu ce ni-o săra.

Vina nu o poartă neguțătorii, nici ocnele de sare. Ne-am înteresat și am aflat că la Dej și Maramureș sunt comandate 1300 vagoane de sare și stau gata de transport, la Uioara sunt la 100 de mii de vagoane așezate clăie pe grămadă, dară, nu se pot transporta, din lipsa de vagoane. Așadară tot nefericitele de C. F. R. poartă vina la toate. C. F. R. (Căile ferate Române) și P. T. T. (Posta, telegraf și telefon) sunt într'o stare de nici în Africa nu se poate mai altfel.

Eftin de vânzare

Turnătorie de aramă în Cluj bine asortată adresa la librăria Anca.

— A apărut în editura librăriei Alex. Anca Cluj, o foarte interesantă broșură cari va fi de un interes vital pentru toată lumea dornică de a salva poporul nostru dela cea mai periculoasă boală beția. Cărticica este intitulată „Vezi ce face beutura dracului”. De vânzare la librăria A. Anca Cluj.

— La Librăria Anca. Au sosit călindare nouă pe anul 1925. Cereți și comandați urgent.

De vânzare o mașină de sfredelit A se adresa la ziar.

Diferite :

- „Inima mea” (cântece populare) — 15.—
- „Imnuri Românești” (cântece naționale) 10.—
- * „Ecouri” de Traian Dumbrava — 5.—
- „Umoristice” (Glume) de Costi — 15.—
- „Versuri din Război” (poezii populare) 10.—
- * „Iubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15.—
- * „Imnul Studențesc Creștin” pentru Pian și voce — 15.—
- „Călindare” cărți cu târgurile — 10—40 Le
- „Dicționar” român-maghiar — 5.—
- „Carte de visuri” — 20.—
- Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — 5.—
- * Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — 20.—
- * „La isvoarele vieții” de M. Velea — 10.—
- * „Pentru Macedonia” imperativul nostru național de M. Dragnea — 10.—
- Scrisori de iubire de după mai mulți autori — 10.—
- * „Aventurile fantastice” ale lui Wilyams Gotthard roman — 10.—
- * „Nenorocii” (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 8.—
- „Trepnetnicul” (expl. semnelor) — 3.—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — 6.—
- Vezi ce face beutura dracului — 8.—

Cărți preotești :

- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț — 25.—
- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț ediție de lux — 100.—
- * „Predici la Morf” de prot. I. Marga 45.—
- * „Predici pentru postul mare” (ciclu duplu) de protopop I. Marga — 20.—
- * „Păstorul suftelesc” (I—VI. vol.) — 120.—
- Icoane sfinte diferite mărimi 45—200.—

Medicale.

- * „Cartea Moașelor” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile cu 140 ilustrațiuni feminine — 150.—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute.